

**ΘΕΜΑ 8<sup>ο</sup>**  
**(ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ: Γ,7)**

- Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦ θέρους τούτου Ἀθηναῖοι καὶ περὶ Πελοπόννησον ναῦς ἀπέστειλαν τριάκοντα καὶ Ἀσώπιον τὸν Φορμίωνος στρατηγόν, κελευσάντων Ἀκαρνάνων τῶν Φορμίωνός τινα σφίσι πέμψαι ἢ υἱὸν ἢ ξυγγενὴ ἄρχοντα. καὶ παραπλέουσai αἱ νῆες τῆς Λακωνικῆς τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν. ἔπειτα τὰς μὲν πλείους ἀποπέμπει τῶν νεῶν
- 5** πάλιν ἐπ' οἴκου ὁ Ἀσώπιος, αὐτὸς δ' ἔχων δώδεκα ἀφικνεῖται ἐς Ναύπακτον, καὶ ὕστερον Ἀκαρνᾶνας ἀναστήσας πανδημεὶ στρατεύει ἐπ' Οἰνιάδας, καὶ ταῖς τε ναυσὶ κατὰ τὸν Ἀχελῶν ἐπλευσε καὶ ὁ κατὰ γῆν στρατὸς ἐδήου τὴν χώραν. ὥς δ' οὐ προσεχώρουν, τὸν μὲν πεζὸν ἀφίησιν, αὐτὸς δὲ πλεύσας ἐς Λευκάδα καὶ ἀπόβασιν ἐς Νήρικον ποιησάμενος ἀναχωρῶν διαφθείρεται αὐτὸς τε καὶ τῆς στρατιᾶς τι μέρος ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοηθησάντων
- 10** καὶ φρουρῶν τινῶν ὀλίγων. καὶ ὕστερον ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς ἀποπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι παρὰ τῶν Λευκαδίων ἐκομίσαντο.

**ΣΧΟΛΙΑ**

- 1** **Κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον:** Εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου που δηλώνει χρονική διάρκεια, *‘στην ἴδια χρονική περίοδο’*. **τοῦ θέρους:** συντάσσεται με το *‘χρόνον’* ως γενική διαιρετική.
- 2** **στρατηγόν:** επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου. **κελευσάντων Ἀκαρνάνων:** γενική απόλυτη μτχ., αιτιολογική.
- 3** **τῶν Φορμίωνός:** το άρθρο με το κύριο όνομα δεν σχετίζονται. Η γενική του άρθρου ανήκει σε μία εννοούμενη υποθετικά έννοια *‘όντων’*. Παρ’ όλα αυτά άρθρο και όνομα μαζί συντάσσονται με την αντωνυμία *‘τινά’* στην οποίαν γίνονται γενική διαιρετική. Η γενική *‘Φορμίωνος’* μόνη της συντάσσεται με την υποθετική έννοια *‘τῶν <όντων>’* ως γενική της καταγωγής, αλλά και επειδή βρίσκεται ανάμεσα σε άρθρο και σ’ ένα υποθετικό όνομα, θεωρείται και ως επιθετικός προσδιορισμός. **τινα:** αντικείμενο στο απαρέμφατο *‘πέμψαι = να στείλουν κάποιον από τους απογόνους του Φορμίωνος’*. **σφίσι:** επίσης αντικ. στο απαρέμφατο. Η αντωνυμία είναι αυτοπαθής, που σημαίνει ότι νοηματικά αναφέρεται στους Ακαρνάνες. **πέμψαι:** αντικείμενο στην γενική απόλυτη. Υποκείμενο στο απαρέμφατο ενν. *‘τούς Ἀθηναίους’*. **ἢ υἱὸν ἢ ξυγγενή:** δυο επεξηγήσεις στην αντωνυμία *‘τινά’*. **ἄρχοντα:** επιρρηματικό κατηγορούμενο του τρόπου. **παραπλέουσai αἱ νῆες:** μτχ. συνημμένη επιρρηματική χρονική που αποδίδει το σύγχρονο, *‘και καθώς τα πλοία παρέπλεαν...’*.
- 4** **τῆς Λακωνικῆς τὰ ἐπιθαλάσσια χωρία ἐπόρθησαν:** Υποκείμενο του ρ. είναι *‘αἱ νῆες’*, αντικείμενό του είναι *‘τὰ χωρία’* με το ενδιάμεσο επίθετο να είναι επιθετικός προσδιορισμός. Η γενική *‘τῆς Λακωνικῆς’* συντάσσεται με *‘τὰ χωρία’* ως γενική διαιρετική (όχι κτητική) *‘οι παραθαλάσσιες περιοχές από της Λακωνικῆς’*. **τὰς μὲν πλείους:** ενν. *‘ναῦς’*, αντικείμενο στο ρ. **ἀποπέμπει:** *‘ιστορικός’* ενεστώτας, που στα ν.ε. μεταφράζεται με αόριστο. **τῶν νεῶν:** συντάσσεται με το *‘τὰς πλείους’* ως γενική διαιρετική.

- 6** Ἄκαρνάνας ἀναστήσας πανδημεὶ στρατεύει: 'ξεσήκωσε τους Ἀκαρνάνες και εξεστράτευσε με ὅλο το στράτευμα'. Είναι λάθος να θεωρείται κάθε *μητχ.* αορίστου ως χρονική – προτερόχρονο, και να μεταφράζεται με τον 'αφού'. Χρονική ὄντως και είναι η *μητχ.* αορίστου, μόνο αν ανάμεσα σ' αυτήν και στο *ρ.* ὅπου είναι συνημμένη δεν υπάρχει νοηματική συγγένεια – συνάφεια. Αν υπάρχει, τότε η *μητχ.* δεν είναι χρονική, αλλά τροπική, ὅπως εδώ. Αν μεταφράσουμε 'αφού ξεσήκωσε τους Ἀκαρνάνες, κατόπιν εξεστράτευσε με ὅλο το στράτευμα' αφήνουμε το εντελῶς λανθασμένο υπονοούμενο πως 'αφού ξεσήκωσε τους Ἀκαρνάνες' κατόπιν δεν ἤξερε τι να κάνει στην συνέχεια, και πῶς τότε πήρε την ἀπόφαση να 'εκστρατεύσει με ὅλο το στράτευμα'. Δεν έγιναν ὁμως ἔτσι τα πράγματα, διότι ἤδη καθὼς τους 'ξεσήκωνε', εἶχε ἤδη πάρει την ἀπόφασή του να 'εκστρατεύσει με ὅλο το στράτευμα'. Ἀρα οι ρηματικές ἐννοιες 'ἀναστήσας' και 'στρατεύει' κινούνται στον ἴδιο ουσιαστικά χρόνο, ὁπότε δεν υπάρχει προτερόχρονο. Ο ἐνεστώτας 'στρατεύει' είναι 'ιστορικός', και στην μετάφραση αποδίδεται ως αόριστος. **ταῖς τε ναυσὶ:** δοτική του μέσου.
- 7** ὥς δ' οὐ προσεχώρουν: δευτερεύουσα αιτιολογική πρόταση. Προσέξτε: ἄλλο *ρ.* το 'προχωρῶ< προεχώρουν', και ἄλλο το 'προσχωρῶ< προσεχώρουν', το ὁποῖο ως τεχνικός ὅρος σημαίνει 'συνθηκολογῶ'. Υποκείμενο του *ρ.* ἐννοεῖται πως είναι 'οὗτοι' δηλ. 'οἱ κάτοικοι της περιοχής (τῆς χώρας)'.
- 8** τὸν μὲν πεζὸν ἀφίησιν: 'το πεζικὸ στράτευμα το παρῆλθε'. **πλεύσας...καὶ ἀπόβασιν...ποιησάμενος:** οἱ *μητχ.* αὐτές του αορίστου που είναι συνημμ. είναι ὄντως χρονικές – προτερόχρονου, διότι ὅταν 'ἐπλευσε' στην Λευκάδα, και ὅταν 'ἐκανε την ἀπόβασή', σε καμία περίπτωση δεν γνώριζε ἢ δεν περίμενε ὅτι θα σκοτωνόταν στην συνέχεια.
- 9** ἀναχωρῶν διαφθείρεται: η *μητχ.* είναι συνημμ. επιρρηματική χρονική που αποδίδει το σύγχρονο 'και ἐνῶ αποχωροῦσε σκοτώθηκε', πάλι και εδώ ο ἐνεστώτας 'διαφθείρεται' είναι 'ιστορικός' και μεταφράζεται στα ν.ε. με αόριστο. **τῆς στρατιᾶς τι μέρος:** η γενική συντάσσεται με το 'μέρος' ως γενική διαιρετική, ἐνῶ η ἀντωνυμία είναι επιθετικός προσδιορισμός. **ὑπὸ τῶν αὐτόθεν τε ξυμβοηθησάντων:** ἐμπρόθετος προσδιορισμός του ποιητικού αἰτίου στο *ρ.* 'διαφθείρεται'. Το ἐπίρρ. 'αὐτόθεν' ἐκεῖ που βρίσκεται λογίζεται και σε θέση επιθετικού προσδιορισμού.
- 10** ὑποσπόνδους τοὺς νεκροὺς: η αιτιατική 'τοὺς νεκρούς' είναι ἀντικείμενο στο *ρ.* 'ἐκομίσαντο'. Το ἐπίθετο 'ὑποσπόνδους' είναι ἐπίρρ. κατηγορούμενο του τρόπου. 'ὑπόσπονδος' είναι αὐτός που βρίσκεται κάτω ἀπὸ εἰδική συνθήκη ἀνακωχής. **ἀποπλεύσαντες:** συνημμ. *μητχ.* αορίστου, τροπική *μητχ.*, διότι πρὶν ἀποπλεύσουν εἶχαν ὑπ' ὄψιν τους να μεταφέρουν τους νεκρούς τους. Η ἐννοια του χρόνου υπάρχει, ὄχι ὁμως ως προτερόχρονο (*αφού ἀπέπλευσαν...μαζί τους...*), ἀλλὰ με την ἐννοια του σύγχρονου (*ὅταν ἀπέπλευσαν...πήραν μαζί τους*).

## ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Κατά την ίδια χρονική περίοδο του καλοκαιριού εκείνου οι Αθηναίοι έστειλαν τριάντα πλοία γύρω από την Πελοπόννησο και τον Ασωπίο τον γιο του Φορμίωνος ως στρατηγό, διότι οι Ακαρνάνες πρότειναν να τους στείλουν οι Αθηναίοι κάποιον από την οικογένεια του Φορμίωνος, είτε τον γιο του είτε κάποιον συγγενή του ως άρχοντα. Και τα πλοία πλέοντας κοντά στην ακτή κατέλαβαν τις περιοχές εκείνες που ήταν κοντά στην θάλασσα. Κατόπιν ο Ασωπίος έστειλε πίσω στην πατρίδα του τα περισσότερα πλοία, ενώ ο ίδιος κρατώντας δώδεκα πλοία έφτασε στην Ναύπακτο, και κατόπιν ξεσήκωσε του Ακαρνάνες και με όλο το στράτευμα εξεστράτευσε εναντίον των Οινιάδων, και με τα πλοία του έπλευσε κοντά στον ποταμό Αχελώο και ο στρατός που ήταν στην ξηρά λεηλάτησε την περιοχή. Επειδή οι κάτοικοι δεν συνθηκολογούσαν, εγκατέλειψε το στράτευμα και ο ίδιος όταν έπλευσε στην Λευκάδα και έκανε απόβαση στην Νήρικον, ενώ έφευγε σκοτώθηκε αυτός ο ίδιος και ένα τμήμα του στρατεύματος από όσους έσπευσαν από τις εκεί περιοχές σε βοήθεια, αλλά και από κάποιους λίγους φύλακες. Και αργότερα οι Αθηναίοι όταν έφυγαν με τα πλοία τους, πήραν μαζί τους από τους Λευκάδα και τους νεκρούς τους κάτω από ειδική συνθήκη.